KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1334/2007,

14. november 2007,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1749/96 tarbijahindade harmoneeritud indekseid käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 2494/95 esialgsete rakendusmeetmete kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määrust (EÜ) nr 2494/95 ühtlustatud tarbijahinnaindeksite kohta, [1] eriti selle artikli 4 kolmandat lõiku ja artikli 5 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust, [2] nagu on nõutud määruse (EÜ) nr 2494/95 artikli 5 lõikes 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Tarbijahindade harmoneeritud indeksid (THHI) on ühtlustatud inflatsiooninäitajad, mida nõuavad komisjon ja Euroopa Keskpank EÜ asutamislepingu artiklis 121 sätestatud ülesannete täitmiseks. THHId on kavandatud hõlbustama tarbijahinna inflatsiooni rahvusvahelist võrdlemist. Need on tähtsad indikaatorid rahapoliitika juhtimisel.

(2) Tarbijahindade harmoneeritud indeks on üsna kompleksne kontseptuaalne raamistik. Esialgsete rakendusmeetmete vastuvõtmisest alates on meetodite harmoneerimisel märkimisväärset edu saavutatud, kuid võrreldavusest jääb vajaka valikuuringute, asenduste, kvaliteedikohandamise ja andmete koondamise osas.

(3) Olemasolevas THHI raamistikus on THHI määratletud Laspeyres'i indeksina, mis näitab tarbijate vajaduste otseseks rahuldamiseks müüdavate kaupade ja teenuste hindade muutust. See määratlus väljendab tarbijahindade inflatsiooni praegust käsitlust Euroopa Liidus ning eelkõige eurotsoonis.

(4) THHI kajastab tarbijate ostetud kõikide selliste toodete hindu, mis nad oma tarbimisharjumusi järgides teevad, st tooteid, mida määratletakse kulutuste elementaarjaotuste (kaalude) järgi. Need jaotused koosnevad selgesti eristatava eesmärgiga tarbimissegmentidest. Kogu toodete pakkumust saab statistika eesmärgil esitada tarbimissegmentidena. Tarbimissegmendid on aja jooksul küllaltki muutumatud, ehkki konkreetses tarbimissegmendis muutub toodete pakkumus turutingimustest olenevalt.

(5) Seepärast on peamise eesmärgi järgi määratletud tarbimissegmentide mõiste valikuuringute tegemisel ja kvaliteedimuutuste ja -kohanduste jälgimisel keskse tähtsusega. Kõnealuse lähenemise puhul jääb aga ebaselgeks millisel andmete koondamise tasandil seda mõistet määratletakse ja kasutatakse.

(6) Toodete pakkumuse struktuur muutub, kui tootjad ja müüjad teevad toodetes muudatusi või asendavad neid teiste toodetega. THHIs peab olema esindatud vaadeldaval võrdlusperioodil valitud tarbimissegmendis (peamise eesmärgi järgi) olemasolev toodete pakkumus, et oleks võimalik hinnata toodete mõju inflatsioonile. See on eriti oluline uute tootemudelite või olemasolevate toodete kohanduste puhul.

(7) Kvaliteedimuutus tähendab seega seda, mil määral konkreetse tarbimissegmendi alla kuuluvad tooted vastavad selle segmendi tarbimiseesmärgile. Kvaliteedimuutust tuleks hinnata võrdluses konkreetse tarbimissegmendi alla kuuluvate toodete kirjeldusega.

(8) Selleks et nende küsimustega tegeleda, on vaja komisjoni 9. septembri 1996. aasta määruses (EÜ) nr 1749/96 (tarbijahindade harmoneeritud indekseid käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 2494/95 esialgsete rakendusmeetmete kohta) [3] teha mitmeid parandusi ja lisada selgitavaid märkusi, et tagada THHIde võrreldavus, usaldusväärsus ja asjakohasus kooskõlas määruse (EÜ) nr 2494/95 artikliga 5.

[1] EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

[2] Arvamus on esitatud 5. oktoobril 2007 (ELT C 248, 23.10.2007, lk 1).

[3] EÜT L 229, 10.9.1996, lk 3. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1708/2005 (ELT L 274, 20.10.2005, lk 9).

(9) Tuleb veelgi täpsemalt määratleda THHI mõiste ja eesmärk ning selgitada nende seost valikuuringute, asenduse ja kvaliteedikohandustega tegelikkuses; tuleb kehtestada THHI esindavus- ja vorminõuded ning veelgi täpsemad miinimumnõuded seoses valikuuringute, asenduse, kvaliteedikohanduste ja andmete koondamisega.

(10) Valimi koostamise, asenduste ja kvaliteedikohandustega seoses on eriti tähtis täpselt määratleda statistiline sihtmärk ning tagada, et THHI oleks arvutatud sellele võimalikult lähedale ning mõistlikult väikese vea (moonutused ja dispersioon) või määramatuse määraga. Tuleb saavutada tasakaal täpsuse ja moonutuste puudumise vahel.

(11) Silmas pidades vajadust veelgi täpsustada THHI sihtala ja lahendada THHI ostukorvi fikseerituse küsimus, võib peamise eesmärgi järgi määratletud tarbimissegmentide mõiste kasutuselevõtmisega saavutada toimiva lahenduse; see võimaldab tagada Laspeyres'i indeksi vajaliku fikseerituse ning muuta see arenevate turgudega maailma paremini kajastavaks.

(12) Oluline on tagada, et võrdlusperioodil vaadeldavad tarbimissegmendid esindaksid kõiki võimalikke tehinguid kogu ulatuses ning et asenduste puhul säiliks sel ajal müügil olevate kaupade esindavus THHIs juba olemasolevate tarbimissegmentide lõikes. Tarbimiseesmärgi lõikes peaks leibkondade rahaliste lõpptarbimiskulutuste struktuuris kajastuma arenevate turgude dünaamika.

(13) Tuleb tagada, et liikmesriigid otsustaksid kvaliteedimuutuste toimumise üle selliste hinnakujunemistegurite erinevuste põhjal, mis on olulised asjaomaste tarbijavajaduste seisukohast. Selleks peaks komisjon (Eurostat) välja töötama kvaliteedikohandusstandardid igal konkreetsel juhul rakendamiseks.

(14) Lisaks on vaja laiendada elementaaragregaadi mõistet, et veelgi enam ühtlustada andmete koondamise ja asendamise menetlust elementaaragregaadi sees.

(15) Arvesse on võetud kulutasuvuse põhimõtet vastavalt määruse (EÜ) nr 2494/95 artiklile 13.

(16) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1749/96 vastavalt muuta.

(17) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas nõukogu otsusega 89/382/EMÜ, Euratom [1] asutatud statistikaprogrammi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1749/96 muudetakse järgmiselt.

1. Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 2*

Mõisted

Käesolevas määruses kohaldatakse järgmisi mõisteid:

1. „Leibkondade rahalised lõpptarbimiskulutused" (määratletud Ib lisas) – see osa lõpptarbimiskulutustest, mis leibkonnad, olenemata kodakondsusest või elukoha staatusest, liikmesriikide majandusterritooriumil ühel või kahel võrreldaval ajaperioodil rahaliste tehingute teel teevad, hankimaks kaupu ja teenuseid oma vajaduste otseseks rahuldamiseks.

2. „Toote pakkumus" – konkreetne kaup või teenus, mida pakutakse müügiks konkreetse hinnaga konkreetses müügikohas konkreetse müüja poolt konkreetsete tarnetingimuste juures ning on seega unikaalne üksus igal konkreetsel ajavahemikul.

3. THHI „katvus" – statistiline sihtala, mida määratletakse leibkondade rahaliste lõpptarbimiskulutustega hõlmatud rahaliste tehingute kogumina.

4. „Tarbimissegment peamise eesmärgi järgi" või „tarbimissegment" hõlmab selliste müügiks olevate toodetega tehtud rahalisi tehinguid, mida ühendavad kasutusotstarve ja ühised omadused, nagu:

   — neid müüakse valdavalt kasutamiseks sarnastes olukordades;

   — nende omadused on suures osas samasugused;

   — neid võidakse tarbijate poolt pidada samaväärseteks toodeteks.

[1] EÜT L 181, 28.6.1989, lk 47.

5. „Uued olulised kaubad ja teenused" – need kaubad ja teenused, mille hinnamuutusi ei ole liikmesriigi THHIs otseselt arvesse võetud ja mille osa arvestuslikest tarbimiskulutustest on suurenenud vähemalt ühe tuhandikuni kõnealuse THHIga hõlmatud kulutustest.

6. „Valikuuring" – THHI koostamisega seotud mis tahes menetlus, kus toodete pakkumuse ühte osa kasutatakse THHIga hõlmatud tarbimissegmentides toimunud hinnamuutuse arvutamiseks.

7. „Sihtvalim" – konkreetne toodete pakkumus tarbimissegmendis, mida liikmesriik kavatseb hinnavaatlustel kasutada, et koostada nõuetekohase katvusega, usaldusväärne ja võrreldav THHI.

8. „Kaalud" – THHI koostamisel kasutatavad nõuetekohaselt arvutatud arvestuslikud kulutused, mis hõlmavad THHI sihtala mis tahes osa, vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 2454/97. (*)

9. „Vaadeldud hind" – liikmesriikide tegelikult kinnitatud hind.

10. „Asendustoote pakkumus" – vaadeldud hinnaga müügiks olev toode, millega asendatakse sihtvalimis sisalduv müügiks olev toode.

11. „Asendushind" – müügiks oleva asendustoote vaadeldud hind.

12. „Arvestuslik hind" – vaadeldud hinna asemel kasutatav hind, mis põhineb nõuetekohasel hindamismenetlusel. Varem vaadeldud hindu ei loeta arvestuslikeks hindadeks, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõestada, et need on arvutatud nõuetekohaselt.

13. „Toodete elementaarrühm" – toodete pakkumuse kogum, mis esindab üht või enamat THHI tarbimissegmenti.

14. „Elementaaragregaat" – toodete elementaarrühma jaotuselement, näit piirkondade, linnade või müügikohtade liikide lõikes ning seega väljendab hindade THHIsse kogumise tasandit. Kui toodete elementaarrühmad ei ole esitatud jaotuselementidena, tuleb mõisteid „toodete elementaarrühm" ja „elementaaragregaat" käsitleda samatähenduslikena.

15. „Elementaaragregaadi indeks" – elementaaragregaadi hinnaindeks.

16. „Kvaliteedimuutus" – olukord, kui liikmesriik leiab, et asendamise tagajärjel on toimunud tarbija seisukohalt oluline muutus selle tarbimissegmendi kasutusväärtuses, kuhu asendustoote pakkumus kuulub.

17. „Kvaliteedi kohandamine" – menetlus kvaliteedimuutuse arvessevõtmiseks, suurendades või vähendades vaadeldud jooksvaid või võrdlushindu kõnealuse kvaliteedimuutuse väärtusega võrdväärse summa või teguri võrra.

(*) EÜT L 340, 11.12.1997, lk 24."

2. Lisatakse artikkel 2a:

„Artikkel 2a

Põhimõtted

1. THHI on valimstatistik, mis näitab keskmist hinnamuutust THHI sihtalas võrreldava ajavahemiku ja selle kalendrikuu vahel, mille kohta indeks kehtib.

2. Statistilises sihtalas tehtud kõigi rahaliste tehingute kogumit saab esitada jaotuselementidena, mis esindavad nende rahaliste tehingutega hõlmatud toodete pakkumust. See on liigitatud vastavalt Ia lisas esitatud neljakohalistele liikidele ja alamliikidele, mis tulenevad COICOPi rahvusvahelisest liigitusest, ja seda nimetatakse COICOP/THHI (THHIde vajadusteks kohandatud eratarbimise liigitus kuluartiklite kaupa).

3. THHI arvutatakse kasutades Laspeyres'i valemi laadset valemit.

4. Tarbimissegmendid moodustavad fikseeritud osa kogumist, mille alusel arvutatakse THHI.

5. THHIs kasutatavad hinnad on leibkondade ostuhinnad üksikkaupade ja -teenuste ostmiseks rahalistes tehingutes.

6. Kui kaubad ja teenused on olnud tarbijatele kättesaadavad tasuta ja hiljem nõutakse tegelikku hinda, siis tuleks THHIs arvesse võtta muutust nullhinnalt tegelikule hinnale ja vastupidi.

7. THHI peab kajastama puhtalt hinnamuutust, jättes kõrvale kvaliteedimuutuse mõju. THHI peab:

a) kajastama hinnamuutusi, mis põhinevad võrdlus- või vaatlusperioodil leibkonna tarbimisharjumuste ja tarbijate koosseisu säilitamiseks tehtud kulutuste muutustel;

b) sisaldama nõuetekohaseid kvaliteedikohandusi. Kvaliteedikohandustega tagatakse THHI kui puhtalt hinnamuutuse näitaja usaldusväärsus ja esindavus.

8. Otsus kvaliteedimuutuse kohta peab põhinema asjakohastel tõenditel valimisse kuuluva toote pakkumuse ja selle asendustoote pakkumuse omaduste erinevuse kohta, st erinevuse kohta selliste tarbija seisukohast olulistes hinda mõjutavates omadustes, nagu kaubamärk, materjal või mudel.

Kvaliteedimuutust ei toimu, kui THHI valimis tehakse olulisi muudatusi igal aastal või ka harvem. Kvaliteedimuutus võetakse arvesse nõuetekohase menetluse kohaselt. THHI valimis muudatuste tegemine ei välista vajadust kiiresti asendada müügiks olevaid tooteid muudatuste tegemise vahelisel perioodil.

9. Toodete elementaarrühma või elementaaragregaadi kaalu väljendatakse sellele omistatud kulude kaalu kaudu. Muid kaalusid võib elementaaragregaadi sees kasutada tingimusel, et säilib indeksi esindavus.

10. „Usaldusväärsust" hinnatakse „täpsuse" ehk valimi võtmisel tehtud vigade suuruse ning „esindavuse" ehk moonutuste puudumise põhjal."

3. Artikli 4 teises lõigus asendatakse sõnad „artikli 2 punktis b" sõnadega „artikli 2 punktis 5".

4. Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Kvaliteedikohandamismenetluste miinimumnõuded

1. Kvaliteedikohandamismeetodeid reastatakse järgmiselt:

a) A-meetodid: on kõige usaldusväärsemad, st on kõige täpsemad ja kõige väiksemate moonutustega;

b) B-meetodid: on vähem täpsed ja annavad väiksema usaldusväärsusega tulemusi kui A-meetodid, kuid neid võib siiski pidada vastuvõetavateks. Kui A-meetodeid ei kasutata, võetakse kasutusele B-meetodid, ning

c) C-meetodid: kõik muud meetodid; neid ei ole ette nähtud kasutada.

2. Kvaliteedikohandusmeetodite hindamisstandardid töötab komisjon (Eurostat) välja ja avaldab pärast konsulteerimist sotsiaalkaitsekomiteega ning teeb seda iga juhtumi korral eraldi, võttes asjakohaselt arvesse kulutasuvuse aspekte ja konkreetset konteksti.

Kvaliteedikohandusmeetodite hindamisstandardite väljatöötamine ei välista asjaomaste rakendusmeetmete vastuvõtmist vastavalt määruse (EÜ) nr 2494/95 artikli 5 lõikele 3.

3. A- ja B-meetodid on asjakohased kvaliteedikohandusmeetodid. THHId, milles on tehtud nõuetekohased kvaliteedikohandused, on võrreldavad. Muude asjaolude võrdsuse korral tuleb B-meetoditele eelistada A-meetodeid.

4. Nõuetekohaste siseriiklike arvestuste puudumisel kasutavad liikmesriigid arvestusi, mis põhinevad komisjoni (Eurostat) esitatud andmetel, juhul kui need andmed on kättesaadavad ja asjakohased.

5. Mingil juhul ei tohiks kvaliteedimuutust hinnata kui kahe toote pakkumuse kogu hinnavahet, välja arvatud juhul, kui seda on võimalik asjakohaste arvutustega tõestada.

6. Kui nõuetekohaseid arvestusi saadaval ei ole, leitakse hinnamuutused valitud asendustoote hinna ja asendatava toote hinna vahena.

7. Asendustoote pakkumus:

a) on kas „põhiolemuselt samaväärne", kui valitud asendustoote ja asendatava toote vahel ei leita kvaliteedimuutust, või „kvaliteedikohanduste korral samaväärne", kui valitud asendustoote ja asendatava toote vahelise erinevuse tõttu on vaja kvaliteedikohandust;

b) valitakse samast tarbimissegmendist kui asendatavad tooted, et säilitada tarbimissegmentide esindavus;

c) ei valita sarnaste hindade alusel. Seda tuleb eriti silmas pidada, kui asendus on tehtud pärast toodete või teenuste hindade alandamist."

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 14. november 2007

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Joaquín ALMUNIA